

Po stojusios sausros iškritęs gausėnis lietus jau vilioja miško gėrybių mėgėjus leisti į girias ir miškus, tačiau čia tyko erkės, kurios šiuo metu ypač aktyvios. Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro duomenimis, šiais metais jau suskaičiuota beveik 100 susirgimų erkiniu encefalitu, iš jų – du mirties atvejai. Skaudžios nelaimės galima išvengti, laiku atpažinus ligos požymius.

„Eurovaistinės“ vaistininkė Jovita Juodsnukytė atkreipia dėmesį, kad jei jau apsisaugoti nuo erkės įkandimo nepavyko, laikas ir veiksmai po įkandimo taip pat labai svarbūs ir gali padėti išsaugoti gyvybę. Tam tik svarbu laiku suprasti, kada įsiurbęs gyvis su savimi atsinešė ir užkratą, ir nesusipainioti simptomų su lengvu vasariniu peršalimu.

„Užsikrėtus erkiniu encefalitu jokių vizualių požymių ant odos nematyti. Pirmieji šios ligos simptomai apskritai pasireiškia per dvi savaites po erkės įsisiurbimo ir jie gali būti gana nežymūs – šiek tiek pakyla kūno temperatūra, gali skaudėti galvą. Po kelių dienų jaučiamas pagerėjimas, žmogus tarsi pasveiksta, bet netrukus gali pasireikšti antroji fazė – pakyla aukšta temperatūra, atsiranda pykinimas, vėmimas, stiprus galvos skausmas, svaigimas, gali prasidėti traukuliai, sąmonės sutrikimas“, – išskiria vaistininkė ir, pajutus bent vieną iš šių simptomų, rekomenduoja nedelsti ir skubiai kreiptis į gydytoją.

Tačiau stebėti odos pokyčius vis tiek labai svarbu, nes oda išduoda apie kitą erkių platinamą ligą. Užsikrėtus Laimo liga, šalia nežymaus silpnumo aplink įkandimo vietą pradeda ryškėti bėrimas – atsiranda viena ar kelios raudonos dėmės, kurios nuolat plečiasi. Per kelias dienas raudonis gali padidėti iki 5 cm. ar net dar didesnio dydžio. Vėlesnėse ligos stadijos pažeidžiami vidaus organai, gali atsirasti nervų, širdies, sąnarių ir smegenų pažeidimai, tad reaguoti ir šiuo atveju svarbu nedelsiant.

Svarbus laikas

Vaistininkė pažymi, kad atidžiai apžiūrėti kūną svarbu iš karto po kiekvieno pasivaikščiojimo parke, ypač ten, kur auga aukštesnė žolė. Erkinio encefalito virusą erkė gali perduoti vos per kelias minutes po įsisiurbimo, tačiau greitis gali padėti apsisaugoti bent jau nuo Laimo ligos, svarbu pašalinti gyvį per 24 val. nuo įsisiurbimo.

„Pastebėjus įsisiurbusią erkę, reikėtų ją suimti kuo arčiau odos ir ištraukti staigiu judesiu naudojant specialų prietaisą arba smulkų pincetą. Jokiu būdu negalima erkės sukti, antraip gali nutrūkti jos galvutė. Visgi jeigu erkės pilnai pašalinti nepavyko, geriau žaizdos neliesti, nespaudyti, o stebėti pažeistą vietą ir palaukti, kol organizmas pats pašalins erkės likučius“, – pataria „Eurovaistinės“ vaistininkė.

Ištraukus erkę pažeistą vietą naudinga dezinfekuoti, tai padės apsisaugoti nuo mikrobus ir nešvarumų ir bent mėnesį stebėti savo savijautą bei kūną.

Pasikliauti apsauga

Vaistininkė atkreipia dėmesį, jog geriausiai apsisaugoti nuo erkinio encefalito gali padėti skiepai, ypač svarbi skiepų apsauga dirbantiems miškuose, parkuose, atliekantiems sodo darbus, taip pat vaikams, kurie vasaros atostogas leidžia sodybose ar vyksta stovyklauti. Didesnė apsauga reikalinga ir miesto gyventojams, kurie laisvalaikį leidžia žaliuose miesto vietovėse.

Jei skiepytis nesuskubote, pasak „Eurovaistinės“ vaistininkės, reikėtų imtis bent jau kitų apsisaugojimo priemonių: laukui rinktis uždarą avalynę, vilkėti prigludusius, visą kūną dengiančius rūbus, geriausia, kuo šviesesnius, tuomet yra lengviau pastebėti ant drabužių ropojančią erkę. Apsisaugoti gali padėti ir specialūs purškalai, tačiau būtina pasikonsultuoti su specialistu ar atidžiai perskaityti informacinį lapelį.

„Apsaugą ir priemonės efektyvumą lemia sudėtyje esanti veiklioji medžiaga DEET – kuo didesnė jos koncentracija, tuo stipresnės apsaugos galima tikėtis. Visgi itin stiprios priemonės gali sudirginti jautresnės odos savininkų ar vaikų odą, todėl iš pradžių galima pamėginti priemonę ant nedidelio ploto ir visą kūną purkšti tik įsitikinus, kad ji nealergizuoja. Jei informaciniame lapelyje nenurodyta kitaip, repelentus galima purkšti ir ne ant grynos odos“, – sako J. Juodsnukytė.

Turintiems itin jautrią odą ir norintiems natūralesnės apsaugos, „Eurovaistinės“ vaistininkė kaip papildomą apsaugą rekomenduoja naudoti arbatmedžių aliejų, tačiau vien tik juo pasikliauti nereikėtų. „Galima kūną pasitepti arbatmedžių aliejumi, tačiau veiksmingai apsaugai reikėtų vietiškai panaudoti ir repelentus – bent keliose mažiau jautriose kūno vietose“, – pataria specialistė.

